

●● Keke Rosberg saapui (pajon puhutun uuden tyytöystävänsä kanssa) Helsinki-Vantaan lentoasemalle perjantaina kello 16.00. VIP-huoneeseen kootulle lehtiväelle oli tarjolla uutinen. Rosberg paljasti ajavansa seuraavat kaksi kautta edelleen Williamsin väreissä. Ei ehkä kovinkaan yllätys, mutta hieno ajoitus Kekeltä. Suomalaisille toimittajille kerrottiin uutinen samaan aikaan, kun tallipäällikkö Frank Williams julkisti asian Englannissa. VIP-huoneen edustalla Keken seurana tulut Stefan Johansson näki ensi kertaa tulevan kilpa-autonsa, Ritmo seisoi kiilotettuna Keken lainakaluston vieressä. Hans Heyer, saksan mestari rata-ajossa, oli tuonut peräti kaksi kappaletta viitosryhmän Lancia Beta Monta Carlo turboa Kekeä varten. Nyt ei kilpailu tuhoutuisi huonon kaluston vuoksi. Kilpuri ja vara-auto olivat paikalla. "Managerini Ortwin Podiech on hoitanut kevästä saakka asian järjestelyjä. Nyt kaikki on kunnossa," sanoi Keke kalustosta. "Hans Heyer on vanha ystäväni mikroajoilta. MM:ssä reilu vuosikymmen sitten Hans oli neljäs, minä viides," kertoi Keke lainaajasta.

NICKE PAALULTA

Lauantain odotetuin startti oli SM-lähtö viitosryhmän 2-litraisten osalta. Luokka, jota Nils-Gustav Wiik on hallinnut tahtojensa mukaan. Nytkin aika-ajoissa pietarsaarelainen kirehti kierroksen 1.23,19. Keke puolestaan 1.24,35 ja kolmanneksi eturiviin pöllähti Helge Snabb Tuisku Urpialan vanhalla Bemarilla. Snabbin aika oli 1.27,57. Sen verran jäi ero turbollesiin. Sekä Keken, että Nicken autothan olivat turboja. Seppo Tuunanen oli harjoitusten neljäs, jälleen selvä ero edelliseen, aika 1.32,32. Tässä luokassa kalustossa on merkittäviä eroja suorituskykyyn suhteen. Tuunanen Ford Escort RS 1900 tuntuu perheautolta superkilpuren joukossa.

Mutta kuten saduissakin, mitä tahansa saattaa sattua ja niinpä mukana olo on tärkeintä. Ei välttämättä päättäjaiset.

Lähtö oli tasainen. Keken keskimuotoinen 880 kiloinen ammus irtosi kuitenkin sen verran paremmin, että mestari siirtyi ensimmäisenä pääsuoran kaarteeseen. Eikä hän sijaansa mullle enää luovuttanutkaan. Melkoisen yksitoikkoinen erä, jossa Keke meni menojoaan, Nickke seuraili kunniollavan välimatkan päässä takana, muut sitten kauempana.

"Näillä autoilla lähdön onnistuminen on arpapeliä. Jos nostat millin liian vähän kytkintä se luistaa ja käryää, millii liikaa – se sutii tyhjää! Sopiva nosto – lähtö onnistuu. Nyt oli minun vuoroni olla onnetaren suosiossa," vähätteli Keke lähtötai-tojaan. Tosiasiahan on, että Keken kyky ottaa hyviä startteja on kautta maailman tiedossa. "Keken kyky ottaa hyviä startteja on kautta maailman tiedossa." "Kova kuski tuo Wiik, sain tehdä töitä koko matkan," kehui Keke kakkosta. Wiik lähestyi kisan vanhetessa uhkaavasti joh-toautoa, mutta matka loppui kesken. "Kone ei suostunut vetämään kuin yläkierroksilla," tilitti Rosberg.

Mukana samassa lähdössä oli 850 kuutioiset, joista hitaimmat jäivät melkein kaksi kierrosta, voittajakin yhden. Voit-toon kiisi Arto Männistö, joka kävi tiukan kamppailun Vammaian Pentti Rantanur-men kanssa pikkuluokan kärkisijasta. Hannu Pohjola oli jo varmistanut mesta-rutensa ja niinpä Hannu ajoikin Pors-chella 2-litraisissa viidenneksi.

PIKKUPOSSUT VÄRIKKÄITÄ

Mini-tonnit on kehittyvä luokka. Olkoon-kin, että rinnalle tulee Mini-Metro luokka ensikaudeksi. Nyt keuruulainen Vesa Nie-minen johti kisaa pitkään, mutta kuinka ollakaan Kalle Sarlin ei antanut pettää itseään, vaan kiihdytti harkitusti oh ja tämä kaksikko taisteli loppumatkan tiu-kasti. Ruutulpulla kokemus oli valttia ja Sarlin vei kärkisijan ja mestaruuden. Odo-tetusti.

"Ensi vuonna säännöt tässä luokassa ovat melko tarkalleen samat. Ehkä joita-kin pieniä tarkistuksia tehdään, mutta peruslinja on sama," selvitti voittaja mi-nien tulevaisuutta. "Ja ennenkaikkea, merkittävä ja taloudellinen etu on se, että tähän luokkaan saa osallistua myös juniori-lisenssin haltijat. Paras tie tutustua rata-autoiluun," muistutti Kalle Sarlin. Tyttävät Toini Laakso ja Pirjo Asikainen pölyttele-vät hyvin miehissä seurassa. Monella

pojalla on tukalat oltavat neitojen pannes-sa pelit laulamaan. Toini muuten valitsi Ahveniston, vaikka samaan aikaan ajettiin Ruotsissa Lady-cupin osakilpailu. Siinä ilmeisesti hupeni mitalitoiveet. "Haluan ajaa myös Suomessa, meillä on niin vähän kilpailuja, että tullen aina kun on vain mahdollisuus," sanaili Toini kilvan jälkeen. Ohjelmassa on vielä lokakuun alussa Göteborgin lähistöllä ajettava mä-kiajo, jossa kivutaan kukkulan laelle as-valttipintaista tietä.

JARI JA TANE

Jari Koiranen teki melkoisen tempun, ottaen heti ensimmäisenä ratakatutenaan SM-kultaa pikkuformuloiden luokassa. Nyt tuli puhdas voitto tilille, sarjaa johtanut Tane Laine joutui antautumaan, kova taistelulukaan ei autanut.

Pikkuformuloiden varikkokaarteessa kävi melkoinen hässäkkä. Reijo Saarimä-ki spinnasi ja Jorma Koskinen välttääk-sen päälleajon painoi ulos penkkaan. Saarimäen Ford lukui takaisin radan poikki, nyt siihen latasi kyykeen Markku Valtonen. Valtosen peli mureni käytännö-lisesti katsoen olemattomiin, mutta sen verran tukeva oli monokokki, ettei miehen jaloillekaan käynyt mitään. "Syy koko hässäkkään oli siinä, että Fordit ajavat urarekkailla. Niiden pito on niin pajon huonompi kuin sikkäillä ajavien. Pyöräh-dys on väistämätön, jos haluaa pysyä muiden tahdissa," arveli Valtonen tapahtu-neen syitä. Valtosen auto oli viimeisiä rakennettuja Veemaxeja, viime vuonna sillä ajoi Jari Nurminen. Helposti ei ole alkanut Jorma Koskisenkaan formulakul-jettajan ura. Artukaisissa radan epätasai-

suus rikkoin koneen, nyt mureni ripustuk-set joka pyörästä ulosajossa.

Koiranen on jättämässä karting hom-mat ja tähyää yhä ylemmäksi. "Jos pää-sen tänä vuonna testaamaan Jorma Ai-raksisen F-kolmosta, teen sen mielelläni. Haluaisin löytää jostain hyvän kolmosen ja kunhan saan rahoituksen kuntoon siir-ryn tähän luokkaan," olivat Jarin mietteet. Toinen Jari – Haavisto – ei ollut Ahvenis-tolla, kaveri katsoi viisaimmaksi mennä Tanskan Jyllandsringille, missä ajettiin Fordien PM:stä.

Kokenut konkari Tane Laine oli ainoa, joka pystyi Koirasen vauhtiin vastaa-maan. Niinpä Tane kirjasi kauden päätteeksi hopean kaapiinsa.

YKKÖSRYHMÄÄ

Alle 1150 ja 1600 ksm tekaisivat yhteis-

AHVENISTON SYYSKILPAILU

Rata-ajon viimeinen SM-kilpailu ajettiin elokuisella Ahvenistolla Keke Rosbergin toimiessa vierailevana tähtenä. Suomen mestaruuspisteet jäivät sivuseikaksi, kaikki show pyöri Rosbergin ympärillä. Kaksipäiväinen vauhtijuhla oli puitteiltaan mainio ja väkevä toisena kilpailu päivänä yli 15.000. Niin sitä pitää.

**ERKKI VANHANEN, teksti
HOLGER EKLUND,
MARKO MÄKINEN, kuvat**

Pikkuformuloiden dramaattisin hetki, Raimo Engman syöksymässä varikkovalliin. Onnettomuksilta vältyttiin.

TÄHTI

lähdön. Eturivi oli vaihteleva. Paalulla Jasu Markula Mitsubishihillaan, rinnalla mestaruuden jo varmistanut Esa Salonen supermatalalla Escortillaan ja ratojen luisumestari Eero Vesenterä Opelilla oli toisessa reunassa. Kaikkien takaa starttasi Tuisku Urpiala vielä keskeneräisellä BMW 635 CSI:llään. Harjoitusaikaa ei ollut, kyseessä oli vain testi, eikä Tuisku parastaan kilvan aikana yrittänytään. Tiheät varikkokäynnit veivät mahdollisuudet sijoittumiseen.

Voittoon kiirehti jälleen kerran Esa Salonen. Eero Vesenterä jopa rikkoi koneensa taistelussa Jasu Markulan kanssa. Väkisin Jasu kuitenkin painui ohi ja kohti toista sija. Myönnettäkään, että Mitsun-kin ääni oli jo varsin paukahteleva. Tuure Renkonen latoi kolmantena ruutulipulle.

Pikkuluokan kunkku Ratti Mäkelä piti pintansa ja voitti miten tahtoi. Pahin vastus Turun Markku Fingeroos tööttäsi Ilka Melajan oveen joutuen keskeyttämään. Ille sen sijaan ajoi rauhallisesti kolmantena maaliin ja Suomen mestaruuskultaan. Ruutulipulla kakkosena oli Juhani Länsikorpi, jonka auto vihdoin toimi tyydyttävästi.

Kuusitoistasaset latistui kahden kärkimiehen taisteluksi. Sauli Kangas puuttui joukosta, sillä kankaanpääläinen sai tosi surkean lähdön. "Liekö ollut elämäni huonoin," epäili päällikkö itse. Jokatapauksessa Matti Niskanen ja Junnu Koskinen ratkoivat kärkisijat. Junnu oli nyt voittovuorossa, Niskanen toinen. Kolmantena saapuikin Ari Koivukarin Toyota, joka osoittautui jo toimivaksi laitteeksi. Kangas oli neljäs, se riitti yhteispisteissä pronssille. Kulta ojennetaan Oulun poika Matti Niskaselle, hopea vain asvaltiti ajaneelle Juhani Koskiselle. Junnuhan jäi pois jääradoilta vastalauseena naurettavalle nastasäännölle. Menettikö vaasalainen mestaruuden tällä siirrolla jää arvailtavaksi.

Junnu Koskinen teki tarkan ohituksen varikkomäen päällä, tuikaten oikealta Niskas GT:n rinnalle ja sisäreunan edulla seuraavassa oikeassa painui väkisin johon ja voittoon. Hieno ohitus!

CAMAROT RYMISTIVÄT

Amerikanrautojen viimeinen kilpailu täitä kaudeilta tarjosi paljon ryminää. Lauantaina ajettu ensimmäinen erä romutti pari autoa käytännöllisesti katsoen kokonaan.

Ruotsin Michael Strauch oli selvästi isänmaallinen yrittäessään työntää erää johtaneen Lappalaisen sivuun. Roopen auto spinnasi, oma pelli lyheni sen verran, että keskeytys oli edessä. "Selvästi tahallinen teko. Yrittävät saada Kjell-Åke Johanssonin voittajaksi koko sarjan osalta. Mutta periksi ei anneta," vakuutti "Näkkäläjärvi" täynnä taistelutahtoa. Yksimielisesti todettiin miehen kehittyneen huimasti ajotaidossaan. Nyti Camaro pysyy tarkasti käsissä, ajotyylillä rauhallinen mutta tappavan tehokas.

Harri Hedenstam latasi pääsuoran jarrutuksessa ulos penkkaan, vauriot vähäiset. Pari kierrosta myöhemmin auto muuttui romuraudaksi, sillä Jaaikko Markulan laina-Camarosta katosivat jarrut. Pääsuoran päässä liki 200 km:n ollessaan 3:nä vauhdissa Jasu heitti Camaronsa poikot-

tain. Nokka kolahti sisäreunan kaarteseen, tästä se rysähti Hedenstamin asianmukaisesti parkkeerattuun peliin. "Hurja tilanne, hetken ehdin jopa ajatella, että tässä voi tulla vaikkapa kipeätä," sanoi Jasu katsellessaan varikolle tuotuja romurautoja. "Jarrupoljin vaan pamahti täysin pohjaan, minkäänlaista jarrutusta en ehtinyt tehdä."

Hedenstam saa hankkia uuden korin autoonsa, vanha on entinen. Huomautettakoon rata-ajon kuljettajille, että kun keskeytys on tapahtunut, autosta on tultava välittömästi ensimmäisen turvallisen hetken tultua ulos. Sisään ei saa jäädä istumaan edes sateen sattuessa. Harri muistaa sen ainakin, sillä hän nousi ulos vasta juuri ennen Jasun törmäämistä ajokin päälle. Sisällä olisi ollut hieman ahdasta.

SUNNUNTAIN KV

Keken ohella kansainväliseen lähtöön piti ilmestyä Stefan Johansson F-ykkösten maailmasta. Mutta Stefan ei päässyt viivalle. Ritmo, jolla ruotsalainen ehti lauantaina harjoitella vain muutaman kierroksen ennen kuin öjynpaineet katosivat ei valmistunut ennen kilpaa. Niinpä Stefan teki kalliin turistimatkan Suomeen. Harmi, sillä olisi ollut mukava nähdä miten F-1 tason kuljettaja tuo vakioautoa. Stefan ei koskaan ole ajanut Suomessa eikä kilpailut etuvetoisella. Eikä tehnyt nytäkään.

Rosberg otti jälleen lähdön, mutta kytkimen kuumeneminen heti ensimmäisellä kierroksella pudotti vauhdin kävelytahtiin. Koko letka pääsi mestarin ohi suolenkilä. Kova takaa-ajo ehti tuottaa jo toisen sijan, mutta renkaiden pidon kadottua ei johdossa ollut Wiik enää ollut uhattuna. "Näillä

Ennen Camaro-Cupin alkua keväällä osattiin pinaalien ratkojaksi nimetä nämä kaksi herraa. Kjell-Åke Johansson ja Roope Lappalainen. Molemmilla nopeat autot ja ajotaitoa. Kjell-Åke otti kaksi erävoittoa ja kolmannen tilan kun taas "Näkkäläjärvi" tyytyi kahteen hopeaan ja yhteen pronssiin. Cup jäi Suomeen ja Roopelle, onneksi olkoon!

Matti Niskanen tyytyi toiseen tilaan Junnun jälkeen ja Ari Koivukarikin parantaa otteitaan, kolmas.

Tuomo Alitalon karattua Supereissa kiintyi mielenkiinto Bissen ja Jari Nurmisen kahinoitiin. Bisse voitti.

VETÄÄ

Keskieuropalainen rataohjus maailmanmestarin käsissä otti kansainvälisen ryhmän johtopaikan heti alkajaisiksi. Helge Snabb tyylikkäällä mutta puhallinpetejä huomattavasti hitaammalla baijerilaisena toisena ennen pietarsaarelaista menomiestä.

AHVENISTO

autoilla pitäisi ottaa master-auton perästä ns lentävä lähtö. Paikaltaan kiihdytettävässä kytkin tahi muut vetolaitteet saattavat pettää. Nyt kävi niin. Suolenkillä ei kytkin ottanut enää ollenkaan kiinni ja jouduin odotelemaan ja antamaan levyn jäähtyä. Tiesin, että auto on rakennettu pitkiä kilpailuja varten. Kun kytkin jäähtyy se alkaa taas pitää," selvitti Keke harmillista teknistä vikaa. Mutta edelleen sai voittaja kiitosta. "Wiik ajoi hyvän ajon. Ei siinä mitään, hän ansaitsi voittonsa."

SUPERIT ALITALOLLE

Ties kuinka monetta kertaa Tuomo Alitalo hallitsi superformuloiden luokkaa. Tiukin kappailu käytiinkin toisesta sijasta, jossa Jorma Airaksinen ja Jari Nurminen ottivat yhteen tulisesti. Jorma painoi edellä ja peitti ohitusyritykset rutiinilla, ja kun Jarin moottori väsyi viimeisellä kierroksella Bisse tuli toisena ruutulipulle. Hyvä kisa joka tapauksessa. Valitettavasti vain 9 autoa ilmestyi lähtöviivalle, joten SM-piiriojia ei jaettu. Ei ihme, että varikolla kyseltiin miksi pari-kolme ilmoittautunutta jäi pois viivalta. Taktiikkaako? Jari otti elämänsä ensimmäisen SM-hopean, kultaahan oli jo varmistunut Alitalolle. Hans Koch selvitti itsensä pronssille – nuori lupaava kyky.

Reima Söderman oli murheissaan. Kausi ei todella ole mennyt suunnitelmien mukaan. Nyt kone oli irti ja auto "liintaili"

mielensä mukaan. Aja nyt sellaisella kilpaa.

13-SATASET AUTIOLLE

Risto Autio 28-vuotias yliviieskalainen työnjohtaja karkasi hetti kättelyssä, Sauli Kangas sai unelmalähdön ja siirtyi jonoon seuraavaksi. Tämä kaksikko painoikin omassa yksinäisyydessään. "Mietiskelin eilisillan lähtöä ja nyt keskityin siihen tarkasti. Se auttoi ja Stiletto irtosi viivalta kuin unelma," olivat Saulin mietteet. Kankaanpääläinen otti toisen pronssinsa tässä luokassa, hyvä kausi 50-kesäiselle. "Eikä puhettakaan lopettamisesta," vakuutti Sauli. "Ei ainakaan kymmeneen vuoteen!" Tämän luokan lähdössä Heikki Salmenautio näytti, että pääsuorallekin tultaessa on ohitusmahdollisuus. Heikki kiihdytti Escortinsa sellaiseen vauhtiin, että sivuluisusta huolimatta nopeus yllätti Pentti Airaksisen ja tämän Impin.

Junnuissa ajettiin yhteislähtö. Triumph Dolomiteä ajava Jarmo Raunio toi näetisi oikealta ohjattavaa ja oli selvänä kärkimiehenä maalissa. Pienimmän (1150) pytytyn korjasi haltuunsa Seppo Silvennoinen, johtopaikkaa hallussa pitänyt Lasse Petrell kolisteli kateita ja keskeytti. Ilkka Ruoppa nousi harjoittelemattomana takarivistä Camarolla kolmanneksi ison luokan puolella, mutta kulnka ollakaan järjestäjä yks kaks muisti, että eihän juniorit saa ajaa näin isolla (yli 2 l) autoilla ja kutsuivat pojan maaliin tultua kuuluttavaksi. Rangaistuksiin ei kuitenkaan menty, oihhan vika järjestäjänkin, joka oli laskenut pojan elämänsä ensimmäiseen ratakisaan. Sään-

tö, joka pitää siirtää historiaan ja vikelään.

Viitosryhmän junnu on Kyösti Kämäräinen, joka taksimiehen taidolla saalisti voiton Johan Dahlin ja Simo Jaakkolan edestä.

CAMAROT KOLMASTI

Lauantain Camaro-romutus ei jatkunut enää sunnuntaina. Nyt taisteltiin, tosin hieroituin autoin. Jasu Markulaninki peli oli taas viivalla, mutta kun ensimmäisessä erässä petti vasemman puoleinen kansiiviste ja toisessa oikeanpuoleinen, tulokset saattaa arvata. Camaroissahan on V8 kone, joten kaksi kansipahvia löytyy. Jokke Kallio kävi voittamassa päivän toisen erän ja Kjell-Åke Johansson toisen. Syyskilpailun Camarovoittaja on juuri Johansson, joka saalisti 40 pinnaa, Robert Lappalainen, joka sai mestaruuden oli kolmas Ahvenistolla, pisteitä 36, edelle ehti Jokke Kallio (38 p), joka ei enää kolmanteen erään startannutkaan moottorihuolien keskellä. Yhteispisteissä Jokke savutti pronssia.

PM KOIRASELLE

Jari Koiranen osoitti sunnuntain formula VW 1300 luokan PM-lähdössä jälleen taitonsa ja varmisti mestaruuden jo nyt, kun viimeinen osakilpailu on vielä ajamatta. Tane Laineen Veemax laski öljyt alleen lähtöruudukossa. Paikalta löytyi startin jälkeen irrallinen tyhjennysproppu. Mahtavan savupilven saattelemana Tane jäi suolenkille.

Ruotsin Hans Hillebrink ahdisteli Koi-

rasta, mutta onitusetäisyydelle ei ruotsalainen sentään yltänyt.

Päivän lipan tekaisi Raimo Engman, joka kaatoi laina-peinää varikkomutkassa. Järjestysmiesten juostessa nostotal-koiisiin näkyi jo muutamit tulenlieskat veen konehuoneen puolelta, mutta sääntöjen vaatimat sammuttimet olivat paikalla ja tilanne hallinnassa. Osoitus, kuinka tärkeää on turvalaitteiden olemassaolo, vaikka niitä äärettömän harvoin tarvitaan.

Kaikenkaikkiaan Syyskilpailu oli hyvin organisoitu ja aikataulullisesti tarkasti läpiviety. Kilvanajon lisäksi tarjottiin show-takin. Lokari-formuloiden kisassa mukana oli niin Keke Rosberg, kuin Hans Heyerkin. Myös manageri Ortwin Podlech sai ensi tuntuman suomalaiseseen formulaan. Lähdön kisassa repäisi Henkka Toivonen, joka näytti kiitävän vastustamattomaan voittoon, mutta kone leikkasi kiinni ja karvas keskeytyks oli edessä. Välitankkauksessa Keke oli nopein. Muki 7-uppia tyhjensi pikaisesti ja taidokkaasti MM-mies ajoi voittoon. Manageri oli toinen ja Heyer kolmas. Lisää näitä show-välipaloja!

Ratakausi on siis kotimaan osalta päätynyt. Ensi vuosi tuo uusia ratoja ja uutta kalustoa. Toivottavasti myös uusia kuljettajia. Joka tapauksessa tämä vuosi on ollut täynnä hyviä kilpailuja. Tätä menoa kun jatketaan uutta mestaria kv radoille tulee kuin liukuhihnalta. Ja yleisöä katsomoon.

Tuiskun ensi kauden pyssy on tehtaan rakentama 635 CSI jolla nyt haettiin tuntumaa kotimaisiin syheröihin. Veikkaisinko A-ryhmästä -84 kauden väriäiskää?

Jokke Kallion ajotaidot tuntien oli sääli että teknikka petti turkulaisen liian usein.

Hauskan ruotsalaisen ykköskuskin kisasta ei tullut yhtään mitään. Ritmo protestoi heti kättelyssä. Keke sen sijaan ajoi niin kuin pitikin.

Hatunnosto herra Autiolle. Näyttävyyttä on sekä ajossa että autossa joka on todellinen karamelli. (Ikäänkuin vinkiksi mullle).

